Пролетарыі ўсіх краін, єднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 65 (7626) | Субота, 15 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

VI СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР. **Спрэчкі па дакладу тав. П. К. Панамарэнка. Прамова Народнага Камісара Земляробства БССР дэпутата І. А. Крупеня. Прамова дэпутата акадэміка Якуба Коласа.** (2 і 3 стар.).

Ад Совецкага Інформбюро. Аператыўная зводка за 14 красавіка. (1 стар.).

Працоўныя горада Ульянаўска ўзялі шэфства над горадам Мозыр. (1 стар.).

Калгаснікі вітаюць рашэнні VI сесіі Вярхоўнага Совета БССР. (4 стар.).

С. Шарамет. — Спаборніцтва за высокі ўраджай. (4 стар.).

Перад сяўбой. (4 стар.).

Баявыя справы беларускіх партызан. (4 стар.).

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ. Дзеянні авіяцыі саюзнікаў. Румынскія паслугачы Гітлера ахоплены панікай.

За поўны разгром ворага!

Днямі ў «Совецкай Беларусі» быў надрукаваны даклад Старшыні Совета Народных Камісараў БССР тав. Панамарэнка на VI сесіі Вярхоўнага Совета БССР «Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі Беларускай ССР».

Глыбока змястоўны даклад тав. Панамарэнка, які з усёй сілай паказвае гераіку барацьбы беларускага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў і вызначае далейшыя задачы ў барацьбе за поўны разгром ворага і аднаўленне народнай гаспадаркі, сустрэты аднадушным ухваленнем Вярхоўнага Совета і ўсяго беларускага народа.

У суровых выпрабаваннях вайны беларускі народ прадэманстраваў сваю бязмежную любоў да Совецкай Радзімы, сваю згуртаванасць вакол Совецкага Ўрада і большэвіцкай партыі, вакол вялікага Сталіна. На першаму закліку таварыша Сталіна, разам з усім совецкім народам, ён з першых дзён вайны ўзняўся на абарону Совецкага Саюза, свабоды і чэсці нашай Радзімы.

Фашысцкае звяр'ё заліло крывёю прасторы нашай Беларусі. Страціўшыя чалавечае аблічча, паўшыя да ўзроўню дзікіх звяроў, гітлераўскія бандыты ажыццяўляюць свае страшэнныя злачынствы з дакладнасцю і хладнакроўем прафесіянальных забойцаў.

Нямецка-фашысцкія акупанты спадзяваліся, што ім удасца паставіць на калені беларускі народ. Але дарэмнымі аказаліся намаганні подлага ворага. Беларускі народ з першага дня вайны паўсюды разгарнуў партызанскую вайну, з кожным днём узмацняючы ўдары па варожых тылах.

Тав. Панамарэнка ў сваім дакладзе прывёў лічбы і факты, якія паказваюць, што партызанская вайна на Беларусі ахапіла велізарныя масы насельніцтва, вырасла ў грозную сілу, ператварылася ў адну з важнейшых умоў непазбежнага разгрому ворага.

З 184,7 тысячы квадратных кіламетраў акупіраванай захопнікамі тэрыторыі Беларусі 108 тысяч квадратных кіламетраў, уключаючы тысячы населеных пунктаў, утрымліваюцца і кантралююцца партызанамі.

За два з паловай гады беларускія партызаны знішчылі 368.371 нямецкіх салдат і афіцэраў, больш 80.000 паранілі. Знішчана 8.269 варожых эшалонаў, якія ішлі на фронт з жывой сілай і тэхнікай. Знішчана 5.912 паравозаў, 54.573 вагоны. Беларускімі партызанамі разгромлены тысячы варожых гарнізонаў, захоплены багацейшыя трафеі, выратаваны сотні тысяч совецкіх людзей ад знішчэння і ўгону на катаргу ў Германію.

Начале гераічнай барацьбы беларускага народа знаходзіцца комуністычная партыя большэвікоў Беларусі. У варожым тыле разгарнулі каласальную работу партыйныя арганізацыі. Комуністычная партыя большэвікоў Беларусі і яе Цэнтральны Камітэт вырасцілі сотні таленавітых, мужных арганізатараў партызанскай вайны, бязмежна адданых партыі Леніна — Сталіна, цесна звязаных са сваім народам. Большэвіцкія арганізацыі Беларусі з'яўляюцца душой—арганізатарамі і кіраўнікамі партызанскага руху.

Разам з усімі народамі Совецкага Саюза беларускі народ перажывае радасныя дні гістарычных перамог Чырвонай Арміі. У найвялікшых за ўсю гісторыю войнаў бітвах Чырвоная Армія нанесла небывалае паражэнне гітлераўскім войскам і ўжо каля паўтары гады вядзе пабеданоснае наступленне. Яна прайшла з баямі на захад да 2.000 кіламетраў. Амаль поўнасцю вызвалены ад нямецкіх захопнікаў Совецкая Украіна. Чырвоная Армія паспяхова вызваляе Малдавію і Крым. Пачалося вызваленне Прыбалтыйскіх совецкіх рэспублік. Ідзе масавае выгнанне гітлераўцаў вон з Беларусі. Набліжаюцца радасныя дні вызвалення ўсёй беларускай зямлі.

Бліскучыя перамогі Чырвонай Арміі натхняюць беларускі народ на новыя баявыя і працоўныя подвігі. Гэтыя перамогі поўняць сэрца кожнага совецкага патрыёта радасцю і гордасцю. Але большэвікам не да твару самасупакаенне. Пакуль вораг не разбіты, мы павінны яшчэ больш узмацніць сваю дапамогу Чырвонай Арміі, узмацніць партызанскія ўдары па варожых тылах.

Старшыня Совета Народных Камісараў таварыш Панамарэнка, зыходзячы з мудрых указанняў вялікага Сталіна, у сваім дакладзе вызначыў чарговыя задачы беларускага народа. Асаблівая ўвага павінна быць звернута на далейшае распальванне ўсенароднага партызанскага руху, на актывізацыю партызанскай барацьбы і дэзарганізацыю тыла нямецка-фашысцкіх акупантаў, на ўзмацненне дапамогі наступаючай Чырвонай Арміі, на выратаванне насельніцтва ад знішчэння і ўгону ў рабства, на захаванне населеных пунктаў ад спальвання нямецкімі захопнікамі. Тав. Панамарэнка ставіць перад падпольнымі партыйнымі арганізацыямі, перад партызанамі і партызанкамі задачу—«бяспрыкладнай у гісторыі па маштабах і актыўнасці партызанскай барацьбой сарваць злачынскія замахі немцаў на знішчэнню насельніцтва і населеных пунктаў. У гэтым будзе заключацца гістарычная заслуга партызанскага руху Беларусі перад сваім народам».

ЦК ВКП(б), Саюзны ўрад, асабіста таварыш Сталін праяўляюць выключныя клопаты аб беларускім народзе, аказваюць велізарную дапамогу ў аднаўленні разбуранай ворагам гаспадаркі. Аб гэтым яркімі фактамі і лічбамі гаварыў таварыш Панамарэнка ў сваім дакладзе. Тав. Панамарэнка вызначыў рад баявых задач беларускага народа па аднаўленню прамысловасці, энергетыкі, жыллёва-комунальнай гаспадаркі, сельскай гаспадаркі, задачы па аказанню дапамогі сем'ям ваеннаслужачых, інвалідам Айчыннай вайны, дзецям-сіротам.

Беларускі народ, натхнёны гістарычнымі перамогамі Чырвонай Арміі, аддасць усе свае сілы на тое, каб як мага хутчэй вызваліць ад нямецкіх захопнікаў усю совецкую зямлю, хутчэй аднавіць разбураную ворагам гаспадарку. Пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі, пры дапамозе народаў брацкіх рэспублік беларускі народ вырашыць гістарычную задачу, пастаўленую правадыром народа таварышам Сталіным, — поўнасцю адродзіць жыццё на вызваленай зямлі.

Мабілізуем усе сілы на поўны разгром нямецка-фашысцкіх акупантаў, на хуткае аднаўленне разбуранай ворагам народнай гаспадаркі!

Ад Соўнаркома СССР, Наркамата Абароны СССР і ЦК ВКП(б)

Совет Народных Камісараў СССР, Народны Камісарыят Абароны СССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) з глыбокім жалем паведамляюць, што ў ноч на 15 красавіка пасля цяжкай аперацыі скончаўся ў Кіеве камандаваўшы 1-м Украінскім фронтам генерал арміі ВАТУЦІН Нікалай Фёдаравіч — верны сын большэвіцкай партыі і адзін з лепшых кіраўнікоў Чырвонай Арміі.

У асобе тав. Ватуціна дзяржава страціла аднаго з самых таленавітых маладых палкаводцаў, якія вылучыліся ў ходзе Айчыннай вайны.

Пахаванне генерала арміі Ватуціна Н. Ф. адбудзецца ў горадзе Кіеве.

Памяць генерала арміі Ватуціна Н. Ф. увекавечваецца збудаваннем яму помніка ў горадзе Кіеве.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 14 КРАСАВІКА

На працягу 14 красавіка на паўднёвы захад ад горада **Чарткоў** нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённым цэнтрам Тарнопальскай вобласці **Тлустэ**, а таксама занялі больш 40 другіх населеных пунктаў, у тым ліку вялікія населеныя пункты **Ягельніца Стара, Шульганаўка, Ягельніца, Мухаўка, Антануў, Слоне, Торске.**

На паўднёвы захад ад горада **Одэса** нашы войскі поўнасцю ачысцілі ад праціўніка ўсходні бераг Днястроўскага лімана, заняўшы пры гэтым населеныя пункты **Раксаляны, Першамайск, Крыжанаўка, Чарноўка, Караліна-Бугаз** і чыгуначныя станцыі **Дайнік, Караліна-Бугаз.**

Войскі 4-га **Украінскага** фронта, развіваючы паспяховае наступленне, авалодалі раённымі цэнтрамі Крыма—горадам **Бахчысарай**, горадам **Алушта**, горадам **Сакі, Ак-Мячэць, Фрайдорф, Зуя**, а таксама занялі больш 300 другіх населеных пунктаў, у тым ліку вялікія населеныя пункты **Ярылгач, Кунан, Караджа, Мярэжына, Сукур-Кой, Отар-Майнак, Міхайлаўка, Іванаўка, Кантуган, Булганак, Азек, Верхнія і Ніжнія Саблы, Біюк-Янкой** і чыгуначныя станцыі **Камбары, Княжэвічы, Сакі, Кара-Тобе, Булганак, Альма, Шакул, Бахчысарай.** Адступаючы пад ударамі нашых войск, праціўнік церпіць велізарныя страты ў жывой сіле і тэхніцы. На папярэдніх даных, да канца 13 красавіка войскамі 4-га Украінскага фронта ўзята ў палон звыш 17.000 салдат і афіцэраў праціўніка.

Войскі Асобнай **Прыморскай** Арміі, гонячы адступаючага праціўніка, авалодалі раённымі цэнтрамі Крыма — горадам **Карасубазар**, горадам **Судак, Ічкі**, а таксама занялі больш 200 другіх населеных пунктаў, у тым ліку вялікія населеныя пункты **Розенталь, Фрыдэнталь, Баксан, Ускут, Капсіхор, Кутлак, Таракташ.** У ходзе наступлення войскі Асобнай **Прыморскай** Арміі злучыліся з войскамі 4-га Украінскага фронта. На папярэдніх даных, да канца 13 красавіка войскамі Асобнай **Прыморскай** Арміі ўзята ў палон больш 14.000 салдат і афіцэраў праціўніка.

На другіх участках фронта — пошукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў баі мясцовага значэння.

На працягу 13 красавіка нашы войскі падбілі і знішчылі 34 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 18 самалётаў праціўніка.

Працоўныя горада Ульянаўска ўзялі шэфства над горадам Мозыр

МОЗЫР. **(Ад нашага карэспандэнта).** Працоўныя горада Ульянаўска ўзялі шэфства над абласным цэнтрам вызваленага совецкага Палесся—горадам Мозыр і аказваюць яму брацкую дапамогу ў аднаўленні гаспадаркі і культурных устаноў, разбураных нямецкімі захопнікамі. Ульянаўцы збіраюць рэчы хатняга ўжытку для працоўных, якія пацярпелі ад немцаў.

Ульянаўскі гарком партыі правёў сходы на прадпрыемствах і ва ўстановах, дзе абмяркоўваліся шэфскія мерапрыемствы. На гэтых сходах былі абраны шэфскія камісіі. У Мозыры чакаецца эшалон абсталявання і іншых падарункаў з Ульянаўска. Гэтым-жа эшалонам прыедзе дэлегацыя ад працоўных Ульянаўска.

Навігацыя на Прыпяці

Рэчнікі Днепра-Дзвінскага басейна стрымалі сваё слова—пабаявому сустрэлі навігацыю. Тэлеграф прынёс вестку, што па Прыпяці ў Мозыр прыбылі параходы «Пролетарый» і «Рулявы», якімі камандуюць вопытныя капітаны-рэчнікі тт. Ліпавец і Шапавал.

Параходы прывялі на буксіры некалькі барж, якія сталі пад пагрузку дроў.

Параходы «Пролетарый» і «Рулявы» былі ўзняты з дна ракі і адрамантаваны за кароткі тэрмін, дзякуючы самаадданай працы рэчнікаў. Людзі працавалі ў халоднай вадзе, узнімаючы судны з глыбіні 4 метры.

Хутка з Гомеля ў Лоеў і Ветку, у пробны рэйс, адправіцца некалькі суднаў. Чакаецца адкрыццё пасажырскіх ліній рачных кацераў Гомель—Нова-Беліца і Гомель—Ветка.

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Спрэчкі па дакладу тав. П. К. Панамарэнка „Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі БССР"

Прамова Народнага Камісара Земляробства БССР дэпутата І. А. Крупеня

Таварышы дэпутаты!

Старшыня Соўнаркома БССР тав. **Панамарэнка** з выключнай яскравасцю ахарактарызаваў у сваім дакладзе велізарнае значэнне барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і паставіў на разгляд сесіі чарговыя задачы па далейшай барацьбе беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і задачы па аднаўленню народнай гаспадаркі. Гэтае пытанне мае выключна важнае гістарычнае, палітычнае і гаспадарчае значэнне.

Беларускі народ па закліку любімага правадыра таварыша **Сталіна** робіць усё для таго, каб умацаваць нашу вялікую сацыялістычную Радзіму. Усе намаганні гітлераўскіх катаў зрабіць беларускі народ пакорлівым, прывабіць яго да ўсякіх «новых парадкаў» засталіся без вынікаў. Беларускі народ адказаў на здзекі немцаў бязлітаснай помстай і шырокім развіццём партызанскага руху.

У першыя-ж дні Айчыннай вайны на Палессі, Міншчыне, Віцебшчыне і ў іншых абласцях нашай Совецкай Соцыялістычнай Беларусі сталі арганізоўвацца моцныя партызанскія атрады. Цяпер яны складаюць вялікую сілу совецкіх патрыётаў, якія змагаюцца за вызваленне сваёй соцыялістычнай бацькаўшчыны, за хутчэйшы разгром ненавісных нямецкіх захопнікаў.

Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза вялікага **Сталіна,** не ведаючы перашкод, выганяе гітлераўскія орды з нашай свяшчэннай зямлі. Набліжаецца час канчатковай расплаты з нямецкімі катамі.

Кожны дзень разгортваецца вялікая работа за хутчэйшае аднаўленне нашай соцыялістычнай народнай гаспадаркі. Цяпер ужо разгарнулася вялікая работа па аднаўленню калгасаў. Веснавую сяўбу калгасы ў вызваленых раёнах будуць праводзіць абагуленымі сродкамі вытворчасці.

Совецкі Ўрад аказвае велізарную дапамогу вызваленым раёнам Беларусі ў аднаўленні калгаснай вёскі. Да вясны гэтага года аднаўляецца 90 МТС. На палях калгасаў будуць працаваць вясной каля 2 тысяч трактараў, завозіцца дастатковая колькасць складаных сельскагаспадарчых машын і прычэпаў. Усе трактары будуць забяспечаны дастатковай колькасцю гаручага і змазачных. У Беларусь накіроўваецца больш 700 спецыялістаў сельскай гаспадаркі, а наогул ужо ў гэтым годзе ў сельскай гаспадарцы будуць дапамагаць калгасам больш 1,5 тысячы спецыялістаў.

Разгарнулася вялікая работа па падрыхтоўцы механізатарскіх кадраў. У сучасны момант у МТС заканчвае вучобу больш 3 тысяч трактарыстаў, брыгадзіраў, механікаў. Намечана вялікая праграма падрыхтоўкі масавых калгасных кадраў. За гэты год будзе абучана масавых калгасных кадраў звыш 16 тысяч чалавек. Гэта цалкам задаволіць усе патрэбы ў кадрах, узнікшыя ў часе аднаўлення калгаснай гаспадаркі. Разам з гэтым у МТС праводзіцца вялікая работа па арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню саміх МТС. З гэтай мэтай Совецкі Ўрад адпусціў велізарныя сродкі, будаўнічы матэрыял. Накіравана адпаведная колькасць інжынераў і іншых спецыялістаў, каб ужо у 1944 годзе кожная МТС мела магчымасць адбудаваць не менш аднаго жылога дома, майстэрні, павець для хавання сельгасмашын і іншыя вытворчыя і соцыяльна-культурныя пабудовы.

Я хацеў-бы спыніцца на некаторых пытаннях, звязаных з падрыхтоўкай і правядзеннем веснавой сяўбы. Перш за ўсё трэба спыніцца на падрыхтоўцы насенных фондаў для асеменення калгасных палёў. Многа калгасаў Магілёўшчыны, у прыватнасці ў Касцюковіцкім, Клімавіцкім і Мсціслаўскім раёнах, правялі велізарную работу ў гэтым напрамку. І да адкрыцця VI сесіі яны поўнасцю засыпалі насенныя і страхавыя фонды. Але гэтую работу закончылі яшчэ не ўсе калгасы.

Побач з падрыхтоўкай насенных фондаў да веснавой сяўбы, вялікае значэнне мае забеспячэнне калгасаў насеннем тэхнічных культур і, у першую чаргу, ільну. Калгасы Беларусі да Айчыннай вайны засявалі вялікую колькасць ільну і атрымлівалі высокі ўраджай. Ужо цяпер работнікі зямельнай сістэмы, спецыялісты сельскай гаспадаркі, праўленні калгасаў і калгаснікі павінны павесці работу такім чынам, каб засыпка насення ільну, яго ачыстка і давядзенне да пасеўных кандыцый былі закончаны ў бліжэйшы час.

Развіццё сельскай гаспадаркі ва ўмовах Беларусі залежыць яшчэ і ад таго, як будзе вырашана пытанне пасеву шматгадовых траў і ў першую чаргу канюшыны і цімафееўкі. Паспяховае вырашэнне пытання развіцця шматгадовых траў забяспечыць хутчэйшае аднаўленне ўведзеных да Айчыннай вайны севазваротаў. Гэта дасць магчымасць правесці залужэнне сенажаці на балотных плошчах, узмацніць кармавую базу для развіцця соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

Работнікі зямельнай сістэмы, спецыялісты сельскай гаспадаркі, праўленні калгасаў, калгаснікі павінны правесці велізарную работу, каб зберагчы ўсю застаўшуюся канюшыну і эфектыўна выкарыстаць насенне канюшыны і цімафееўкі, якое адпускаецца ў гэтым годзе дзяржавай.

Велізарнае значэнне ў веснавой сяўбе будзе мець добра падрыхтаваная цягавая сіла. Калгасы вызваленых раёнаў надаюць гэтаму пытанню сур'ёзную ўвагу. Ужо цяпер у калгасах налічваецца звыш 65 тысяч коней, і на працягу 1944 года будзе аказана дапамога ў набыцці коней у колькасці да 15 тысяч галоў.

Вялікае месца ў рабоце калгасаў адводзіцца пытанню пад'ёму ўраджайнасці калгасных палёў. Калгаснікі вызваленых раёнаў добра ведаюць, што выканаць

план па колькасці—гэта не ўсё, трэба дасягнуць высокага ўраджаю.

Галоўным паказчыкам у пад'ёме ўраджайнасці з'яўляецца выкананне агратэхнічных мерапрыемстваў. Трэба звярнуць увагу на захаванне вільгаці ў глебе, на правільнае выкарыстанне ўгнаення і высокаякасную апрацоўку глебы. Работнікі зямельнай сістэмы, спецыялісты сельскай гаспадаркі і калгаснікі павінны ўзняць тэмпы вывазкі гною, збору попелу, загатоўкі і вывазкі торфу з такім разлікам, каб плошча пад пасеў была добра ўгноена. Таксама неабходна звярнуць увагу на падкормку азімых. Гэта работа ў калгасах Беларусі да Айчыннай вайны праводзілася ў шырокіх размерах і, галоўным чынам, за лік штучнага ўгнаення. Цяпер неабходна шырока практыкаваць падкормку азімых ранняй вясной за лік выкарыстання арганічнага ўгнаення.

Вялікая праца прадстаіць у калгасах па аднаўленню соцыялістычнай жывёлагадоўлі. Калгасы Беларусі да айчыннай вайны амаль усе мелі па тры калгасныя жывёлагадоўчыя фермы. На кожны калгас у рэспубліцы ў сярэднім прыходзілася 77 галоў буйной рагатай жывёлы, 26 свіней, 52 аўцы і 62 птушкі. За час гаспадарання нямецка-фашысцкіх захопнікаў жывёлагадоўля ў калгасах знішчана.

Саюзны Ўрад аказвае вялікую дапамогу калгасам Беларусі ў развіцці калгаснай жывёлагадоўлі. У 1944 годзе ў калгасы Беларусі вяртаецца раней эвакуіраваная і закупліваецца 270 тысяч галоў усіх відаў жывёлы.

Ужо цяпер разгорнута значная работа па вырашэнню гэтай задачы. Каля 300 чалавек даярак, гоншчыкаў і канюхоў выехалі па адбору жывёлы і догляду за ёю ў час перагону. Але гэта толькі пачатак. Для таго, каб арганізавана правесці гэтую работу, патрэбен удзел звыш 10 тысяч калгаснікаў.

Пры аднаўленні калгаснай жывёлагадоўлі неабходна ўлічыць пытанне хутчэйшага развіцця ў калгасах птушкі, асабліва вадаплаваючай. Гэты від жывёлагадоўлі дасць нам ужо ў 1944 годзе дадаткова тысячы тон мясной прадукцыі. З гэтай мэтай па рашэнню Саюзнага Ўрада завозіцца ў Беларусь 150 тысяч дарослай птушкі, у тым ліку 85 тысяч вадаплаваючай (гусі, качкі).

Для таго, каб хутчэй разгарнуць вырошчванне птушкі, будзе завезена 30 інкубатараў, якія дадуць магчымасць вывесці да 1,5 мільёна птушанят і задаволіць патрэбы калгасаў і значнай часткі калгаснікаў у набыцці птушкі. Развіццю гэтай галіны калгаснай жывёлагадоўлі трэба надаць шырокі размах.

Калгасы Беларусі маюць дастатковую колькасць вазёр, рэк, але яны не поўнасцю скарыстоўваюцца. Трэба разгарнуць працу па арганізацыі рыбнай лоўлі, а таксама будаўніцтву калгасных прудоў для шырокага зарыблення іх культурнымі пародамі рыбы—карп, сазан. У мэтах дапамогі калгаснікам Беларусі Саюзны Ўрад адпусціў 200 тысяч гадавіка карпа.

Паспяховасць вырашэння ўсіх пытанняў, звязаных з аднаўленнем калгасаў Беларусі, патрабуе ад работнікаў зямельнай сістэмы, праўленняў калгасаў і калгаснікаў звярнуць сур'ёзную ўвагу на пытанне арганізацыі працы ў калгасах. Шмат калгасаў ужо арганізавалі вытворчыя брыгады і вядуць вялікую работу па стварэнню звенняў. З кожным днём узмацняецца працоўная дысцыпліна ў калгасах, але гэта толькі пачатак вялікай работы, у якой мы павінны аказваць калгасам яшчэ большую дапамогу.

Таварышы дэпутаты! На долю беларускага народа выпалі вялікія цяжкасці, але ён не схіліўся, бо добра ведае, што ён не адзін, што ён знаходзіцца ў вялікай сям'і народаў Совецкага Саюза.

Таварышы дэпутаты! Дазвольце мне выказаць шчырую падзяку таварышу Сталіну, нашай большэвіцкай партыі, Саюзнаму Ўраду, народам Совецкага Саюза і, у першую чаргу, вялікаму рускаму народу за велізарную дапамогу, якая была аказана і аказваецца Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспубліцы. Беларускі народ і ў далейшым з яшчэ большай сілай будзе змагацца супроць ненавісных фашыстаў, з яшчэ большым намаганнем будзе працаваць па аднаўленню соцыялістычнай гаспадаркі, каб паскорыць канчатковую перамогу над ворагам.

Няхай жыве Беларуская Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка!

Няхай жыве геніяльны правадыр совецкага народа наш вялікі Сталін! **(Бурныя апладысменты).**

На VI сесіі Вярхоўнага Совета Беларускай ССР. Фота Л. Папковіча.

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Спрэчкі па дакладу тав. П. К. Панамарэнка „Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі БССР"

Прамова дэпутата акадэміка Якуба Коласа

Таварышы дэпутаты!

Сёння, калі мы праводзім нашу сесію на глебе роднай зямлі, мне хочацца пакланіцца ёй і яе народу за іх бязмерныя пакуты. Усе мы адчулі і перажылі вострае пачуццё суму і болю па роднай зямлі. Мы пазналі горач цяжкай, змушанай разлукі з ёю і са сваім народам. Праз гэту разлуку мы яшчэ мацней палюбілі сваю краіну, спаленую і параненую, апаганеную і патаптаную табунамі гітлераўскай двуногай жывёлы. Мы яшчэ бліжэй пазналі і глыбей ацанілі свой гераічны шматпакутны народ. Многа цяжкіх лет было ў гісторыі беларускага народа, шмат гора і няшчасця перанеслі яго плечы, але ніколі не гнуліся яны безнадзейна і пакорна пад ударамі жыццёвай нягоды, пад цяжарам чужаземнай навалы. Мужна і стойка, не падаючы духам, змагаўся беларус за сваю чалавечую годнасць. У горне барацьбы і пакуты гартавалася, як сталь самай высокай якасці, яго воля, сіла і жыццестойкасць. І гэтых сіл яго душы не пахіснуў ніякі вораг. Не сагнула іх і самая жорсткая, самая лютая навала нямецкіх драпежнікаў. Сёння кожны з нас гатоў перад усім светам з гонарам сказаць: я—сын, я—дачка беларускага народа. Вялікая Айчынная вайна, якой яшчэ не ведала гісторыя, раскрыла і паказала ва ўсёй велічнасці хараство духоўнага вобліку нашага народа. Усенародная барацьба супроць лютых нямецкіх забойцаў і грабежнікаў паставіла наш народ у першыя рады народаў—барацьбітоў за сваю волю, за незалежнасць, за спрадвечныя землі сваіх продкаў.

Мы ведаем шмат гераічных сыноў і дачок беларускага народа, і не толькі мы — іх ведае ўвесь Совецкі Саюз, іх ведаюць і па-за межамі Саюза, нашых герояў і гераінь, чые імёны ўвойдуць у гісторыю вялікай Айчыннай вайны і застануцца бяссмертнымі для патомкаў.

Нашы дзеці і ўнукі будуць складаць пра іх песні і легенды. Але, таварышы дэпутаты, колькі нашых герояў і гераінь, партызан і партызанак застаецца для нас невядомымі! Хто, напрыклад, ведае скромнага старшыню калгаса—комуніста Клемуса Жука, майго блізкага суседа, калі я жыў летам на дачы ў калгасным пасёлку. Яго хату спалілі немцы, дабро разграбілі. І ён са сваёй 16-гадовай дачкою падаўся ў лес да партызанскага атрада. Маё пісьмо не дайшло да яго. Вось чаму я палічыў патрэбным сказаць аб гэтым чалавеку-барацьбіту сесіі Вярхоўнага Совета. А колькі раскідана такіх людзей па глухіх укромных кутках Беларусі! Колькі іх, адданых помстнікаў за крыўды і здзекі над народам! Пройдзе час, і ён не так ужо вялікі, калі і самі яны і іх дзейнасць стануць вядомымі народу і ўвойдуць у бясцэнны скарб геройкі нашага народа, а наш удзячны народ і яго ўрад узнагародзяць і ўславяць іх.

Таварышы дэпутаты!

І ў годы мірнай працы і ў цяжкія часы ліхалецця не парываў наш народ брацкай сувязі ні з рускім, ні з украінскім народамі, і не парваў ён гэтай сувязі і сёння, у часе смяртэльнай барацьбы, як ні тужыліся гітлераўскія ашуканцы і іхнія прыслужнікі адкалоць беларускі народ ад вялікага братняга рускага народа і ад іншых народаў Совецкага Саюза. Беларускі народ да канца застаўся і застанецца верным братнім народам, свайму ўраду і сваёй роднай большэвіцкай партыі, не пакінуўшай яго ні на адзін дзень у цяжкія часы гітлераўскай цемры.

Таварышы дэпутаты! Калі мы сёння гаворым аб гераізме нашага народа, аб яго вернасці і адданасці совецкаму ўраду і ўсяму Совецкаму Саюзу і аб яго высокіх рысах нацыянальнага характару, якія асабліва ярка выявіліся ў часе цяжкага выпрабавання, то мы не можам не сказаць аб арганізуючай і першараднай ролі ў гэтай справе нашай вялікай партыі большэвікоў. Партыя большэвікоў і яе геніяльныя асновапаложнікі і кіраўнікі —Ленін і Сталін выхавалі нашы народы на прынцыпах высокіх чалавечых пачуццяў, на аснове сапраўднага гуманізму і прагрэсу. Ленін і Сталін арганізавалі магутны Совецкі Саюз, стварылі непераможную Чырвоную Армію, перад ваеннымі подвігамі якой схіляецца сёння ўвесь свет. Сталінскія пяцігодкі стварылі магутную прамысловасць, невычарпальную крыніцу эканамічнай і ваеннай моцы вялікай совецкай зямлі. Каб уявіць усю велічнасць і ўсё значэнне творчай энергіі нашай партыі ў барацьбе супроць чорнай фашысцкай навалы, трэба прадставіць сабе, якая пякельная сіла абрушылася на нашу совецкую зямлю. І совецкая зямля не толькі ўстаяла перад гэтаю сілаю, але нанесла ёй такі ўдар, ад якога яна закалацілася ўся да самай сваёй асновы і затраслася ў прадсмертных сударагах. Вось чаму сёння на сесіі Вярхоўнага Совета БССР, якая сабралася пасля доўгага перапынку на роднай зямлі, я адрасую шчырае, ад сэрца выходзячае, слова падзякі нашай слаўнай комуністычнай партыі, яе кіраўніку і настаўніку, вялікаму арганізатару, геніяльнаму стратэгу нашых перамог і на фронце мірнай творчай працы, і на грозных палях грандыёзных, нябачаных у свеце, бітваў за чэсць і славу, свабоду і незалежнасць нашай соцыялістычнай Радзімы — Маршалу Совецкага Саюза таварышу Сталіну. **(Апладысменты).**

Таварышы дэпутаты! Калі мы гаворым аб усенароднай барацьбе беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і калі перад усім светам явіў ён неўміручыя прыклады самаадданасці і гераізму, дык у гэтым вялікая заслуга і нашай Комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі. Ужо адна тая акалічнасць, што нямецкія цемрашалы, ашуканцы і правакатары і іхнія завезеныя слугі пышуць звярынаю злобай і нянавісцю супроць верных і адданых сыноў нашай партыі, сведчыць аб той вялікай дзейнасці, якую праводзяць яны ў часова акупіраваных раёнах Беларусі. Барацьба беларускага народа цесна звязана і неадлучна ад кіруючай ролі ў гэтай барацьбе нашай партыі. Яна—партыя—арганізатар, кіраўнік і натхніцель народа на высокія подвігі. Верныя дзеці свайго народа, большэвікі Беларусі, засталіся і застаюцца з народам. Яны не толькі жывяць і ўсталёўваюць веру народа ў няўхільную перамогу над лютым ворагам, але і падзяляюць з ім суровыя, небяспечныя часы партызанскай вайны ў самым логаве гітлераўскага звяр'я. Яны арганізуюць, узнімаюць народ на бязлітасную помсту з нямецкімі вылюдкамі за іх здзекі над нявіннымі людзьмі і самі становяцца ў першыя рады барацьбітоў за святую справу ачышчэння і вызвалення нашай зямлі ад фашысцкай погані. Яны ахоўваюць народ ад фізічнага вынішчэння, ад угону на нямецкую катаргу. Разам з народам яны самі вынішчаюць нямецкіх паразітаў і сатрапаў з іх карнымі атрадамі і агентураю. Многа чалавечага жыцця вырвалі яны з крывавых лап нямецкіх катаў, а саміх катаў увагналі ў зямлю, як непатрэбную і шкодную падаль. Трэба рэальна ўявіць сабе тую складаную, грозную абстаноўку, у якой праходзіць дзейнасць большэвікоў Беларусі пад кіраўніцтвам свайго Цэнтральнага Камітэта, каб зразумець усю важнасць і цяжкасць і ўсё значэнне гэтай дзейнасці. У імя народа, у імя вялікай праўды, якую паказаў нам бяссмертны Ленін і да якой вядзе нас празорлівы Сталін, змагаюцца беларускія большэвікі разам са сваім народам і пракладваюць шлях, дапамагаючы гераічнай Чырвонай Арміі, да канчатковай і ўжо недалёкай перамогі. Плоць ад плоці і косць ад косці народа, яны—сапраўды вялікія падвіжнікі, перад якімі трэба прыкланіцца. У вялікіх гістарычных выпрабаваннях, у цяжкія часы ліхалецця пазнаюцца людзі і выяўляецца іх унутраная сутнасць. Партыя большэвікоў—гэта сінтэз таго, што ёсць лепшага ў душах і сэрцах народа. Чэсць і хвала верным сынам і дочкам народа!

Таварышы дэпутаты!

Маё грамадскае пачуццё падказвае мне сказаць тут колькі слоў і адзначыць тых нашых таварышоў, якія асабліва многа паклалі клопатаў, намаганняў і творчай энергіі ў справе арганізацыі барацьбы нашага народа з нямецкімі захопнікамі і ў справе кіраўніцтва гэтаю барацьбою. Кожны дзень і час аддавалі яны свае сілы, укладвалі душу сваю ў гэту святую справу, кіравалі і сачылі за ходам баявых партызанскіх аперацый у глыбокім нямецкім тыле. Яны выяўлялі нашы баявыя партызанскія кадры, дапамагалі ім. Яны збіралі і сабралі каштоўнейшыя жывыя чалавечыя дакументы і матэрыялы партызанскай вайны, каб гісторыкі партызанскага руху на Беларусі не паскардзіліся на адсутнасць крыніц і матэрыялаў,—у першую чаргу я адзначу імя Старшыні Совета Народных Камісараў Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, кіраўніка партызанскім штабам таварыша Панамарэнка **(доўгія апладысменты)**;

назаву саратнікаў і памочнікаў: Старшыню Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР таварыша Наталевіча **(апладысменты)**, сакратароў ЦК КП(б)Б таварышоў Калініна **(апладысменты)**, Маліна **(апладысменты)**, Гарбунова **(апладысменты)**, намесніка Старшыні СНК БССР таварыша Былінскага **(апладысменты)**, Народнага Камісара Земляробства таварыша Крупеня **(апладысменты)**, Народнага Камісара Дзяржаўнай Бяспекі таварыша Цанава **(апладысменты)**. Яны многа, чэсна і аддана паслужылі нашаму народу.

Я спадзяюся, што ўсе дэпутаты разам са мною выкажуць ім глыбокую, шчырую беларускую падзяку. **(Апладысменты).**

Таварышы дэпутаты!

Перад намі ляжыць вялікая і цяжкая дарога барацьбы і працы. Многа бур і непагод сустрэнем мы на гэтай дарозе. Але самыя цяжкія этапы нашага шляху пройдзены і самыя крутыя перавалы засталіся ззаду. Нямецкія орды, якія дакочваліся да верхніх і ніжніх берагоў Волгі, магутнымі ўдарамі непераможнай Чырвонай Арміі адкінуты да граніц Прыбалтыкі на паўночным захадзе і амаль да граніц Румыніі і старадаўняй Польшчы на паўднёвым захадзе. Напярэдадні поўнага свайго вызвалення правабярэжная і Заходняя Украіна. Ні гнілая зіма, ні ранняе веснавое бездарожжа не спыняюць легендарных воінаў Чырвонай Арміі ў іх няспынным пераможным баявым руху на захад. Будзе вызвалена ад нямецкіх разбойнікаў і ўся беларуская зямля. Парукаю таму—слова геніяльнага палкаводца Чырвонай Арміі Маршала Совецкага Саюза таварыша **Сталіна.**

Аграблена і разбурана нямецкімі ордамі наша зямля. Руіны і пажарышчы нашых сёл і гарадоў яшчэ значны час будуць без слоў красамоўна гаварыць пра варварства сучасных нямецкіх гунаў. Але падымуцца з попелу пажарышч нашы гарады і сёлы. Іх падымуць рукі народа, які ідзе ў жыццё ленінска-сталінскім шляхам і нясе вялікую, перамагаючую на сваёй дарозе ўсе цяжкасці сілу, нашу большэвіцкую праўду.

Совецкія людзі навучыліся змагацца з труднасцямі і адольваць іх. Мы не адзінокі ў сваім шляху —з намі народы вялікага Совецкага Саюза. Усе мы злучаны ў адну сталінскую сям'ю народаў. Мы сцэментаваны непераможнаю сілаю. Аб гэту сілу, як аб скалу, разбіліся мутныя хвалі крывавага фашысцкага патока. Імя гэтай цудадзейнай сілы — сталінская дружба народаў.

Адным фронтам з народамі Совецкага Саюза змагаемся мы з нямецкімі вандаламі, ачышчаем ад іх нашы землі і мы перамагаем. З дапамогаю братніх народаў мы будзем адбудоўваць нашу зруйнаваную краіну. Прыкладзем-жа ўсе свае сілы і здольнасці, усю сваю волю для хутчэйшай перамогі на франтах вайны, а побач і разам з гэтым самаадданна, кожны на сваім месцы, будзем працаваць на карысць нашай святой зямлі, шчодра палітай потам, слязмі і крывёю нашых продкаў і крывёю нашых бяссмертных змагароў—воінаў Чырвонай Арміі, партызан і партызанак, свяшчэннаю крывёю народа. Ажыве, зацвіце і расквітнее наша краіна. Вольнымі грудзьмі радасна ўздыхне ў ёй свабодны, мужны совецкі чалавек. І гэты чалавек павінен стаяць у цэнтры нашай увагі. Мы—дэпутаты народа, мы яго слугі.

Няхай-жа высока і горда развіваецца непераможны сцяг Леніна — Сталіна!

Няхай жыве вольная Совецкая Беларусь!

Няхай жыве сталінская дружба народаў!

Няхай жыве наша сіла, наша гордасць і слава—гераічная Чырвоная Армія і яе геніяльны стратэг і палкаводзец Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін! **(Бурныя апладысменты. Усе ўстаюць).**

Клопаты аб сем'ях франтавікоў

ЦЕРАХОЎКА, 13 красавіка. (БЕЛТА). За паўгоддзе, якое мінула з часу вызвалення раёна ад акупантаў, сем'ям ваеннаслужачых і партызан па раёну выплачана звыш 783 тысячы рублёў дзяржаўнай дапамогі. 523 сем'ям аказана дапамога прадуктамі харчавання, адзеннем, абуткам, палівам.

Адразу-ж пасля выгнання акупантаў для сем'яў франтавікоў, дамы якіх спалены немцамі, было пабудавана 743 зямлянкі. Зараз для іх будуюцца дамы. Завезена для будаўніцтва 12.000 кубаметраў лесу.

Калгаснікі вітаюць рашэнні VI сесіі Вярхоўнага Совета БССР

КАСЦЮКОВІЧЫ, 13 красавіка. (БЕЛТА). Дэпутат Вярхоўнага Совета Беларускай ССР тав. Салабуцін наведаў сваіх выбаршчыкаў. На сходзе выбаршчыкаў у калгасе «Новы араты», Сілічаўскага сельсовета, ён выступіў з дакладам аб рашэннях VI сесіі Вярхоўнага Совета БССР і паставіў перад калгаснікамі рад практычных задач па аднаўленню гаспадаркі калгаса, правядзенню веснавой сяўбы.

Рашэнні сесіі былі сустрэнуты на сходзе з вялікім задавальненнем. Калгаснікі абавязаліся правесці сяўбу ў сціслыя тэрміны і на высокім агратэхнічным узроўні.

Таварыш Салабуцін выступіў з дакладам і ў калгасе «Зара». Тут калгаснікі таксама прынялі абавязацельствы па хутчэйшаму і лепшаму правядзенню сяўбы.

Старшыня калгаса тав. Матораўна ў сваім выступленні заявіла:

— Наш калгас да вайны быў перадавы. Мы заваюем гэта першынство і цяпер, у дні, калі наша родная Чырвоная Армія гоніць нямецкіх захопнікаў за межы нашай Радзімы.

* * *

КЛІМАВІЧЫ, 14 красавіка. (БЕЛТА). Цёпла сустрэлі выбаршчыкі Радзянскай сельскай выбарчай акругі абранага імі дэпутата Вярхоўнага Совета Беларускай ССР, зараз капітана Чырвонай Арміі, абаронца горада-героя —Ленінграда, ордэнаносца Веру Філіпаўну Харлапаву.

З дакладам аб рабоце VI сесіі Вярхоўнага Совета Беларускай ССР яна выступіла ў калгасах «Комуніст», «Большэвік Беларусі», «Прагрэс», а таксама на сходзе партыйна-совецкага актыва раёна.

На ўсіх сходах калгаснікі горача віталі рашэнні сесіі і ўзялі на сябе абавязацельствы высокаякасна правесці веснавую сяўбу, дабіцца высокага ўраджаю.

Спаборніцтва за высокі ўраджай

МОЗЫР. (**Па тэлефону ад нашага кар.**). Заклік калгаснікаў сельгасарцелі «КІМ», Хойніцкага раёна, аб арганізацыі соцыялістычнага спаборніцтва за хутчэйшае аднаўленне арцельнай гаспадаркі і забеспячэнне ў гэтым годзе высокіх ураджаяў знайшоў жывы водгук сярод калгаснікаў Палесся. У соцыялістычнае спаборніцтва ўключаюцца ўсё новыя і новыя калгасы і брыгады.

Брыгада Пелагеі Злыдзенка (калгас «Большэвік», Брагінскі раён), уключыўшыся ў спаборніцтва, поўнасцю закончыла падрыхтоўку да сяўбы. Насенне засыпана, ачышчана і праверана на ўсхожасць. Закончаны рамонт інвентара. У брыгадзе створана звяно па тэхнічных культурах, якім кіруе вопытная калгасніца Зося Пікуль. Яе звяно збірае попел і птушыны памёт для ўгнаення і падкормкі пасеваў ільну. Брыгада вялікую ўвагу ўдзяляе цяглу. Для коней на час сяўбы створан браніраваны фонд кармоў —4 цэнтнеры зерня і 2 тоны бульбы. Калгаснікі брыгады абавязаліся правесці сяўбу ў сціслыя тэрміны і добраякасна, яны цвёрда рашылі ні ў чым не адстаць ад кімаўцаў.

Абмеркаваўшы зварот кімаўцаў, уключылася ў соцыялістычнае спаборніцтва за высокі ўраджай брыгада Марыі Буюк (калгас «Звязда», Мозырскі раён). У брыгадзе закончан рамонт інвентара. Спраўныя стаяць 8 калёс, 12 плугоў і стольскі-ж барон. Поўнасцю засыпана насенне. Ідзе вывазка гною на палі. Калгасніцы брыгады Марыя Ярош, Ева Бандарэнка і Ева Ермовіч дзённыя нормы па вывазцы гною выконваюць на 120—150 процантаў. Гэтымі днямі брыгада выедзе ў поле.

С. ШАРАМЕТ.

Перад сяўбой

КАСЦЮКОВІЧЫ, 14 красавіка. (БЕЛТА). Гарачы водгук сустрэў зварот сельгасарцелі «КІМ» сярод калгаснікаў раёна.

Члены калгаса імені Сталіна, Нізькаўскага сельсовета, уважліва абмеркавалі гэты зварот. Уступаючы ў перадмайскае спаборніцтва, яны падвялі вынікі падрыхтоўкі да сяўбы. Поўнасцю засыпана і ачышчана насенне зерневых культур, адрамантаваны плугі, калёсы, бораны, збруя. На палі вывезена 2.500 вазоў гною. Наладжан добры догляд за коньмі, якія выдзяляюцца для работы ў полі. Створаны спецыяльныя фонды сена, аўса, саломы, мякіны для падкормкі рабочай жывёлы ў час сяўбы. Асаблівая ўвага ўдзелена падгонцы хамутоў і іншай збруі да кожнага рабочага каня ў паасобку. Нястачу ў рабочых конях вырашана папоўніць каровамі, якіх тут прывучаюць да палявых работ. Для іх выраблена спецыяльная збруя.

* * *

КЛІМАВІЧЫ, 14 красавіка. (БЕЛТА). Закончаны ўсе асноўныя падрыхтоўчыя мерапрыемствы да сяўбы ў калгасах Красаўіцкага сельсовета. Уступаючы, па закліку арцелі «КІМ», у перадмайскае спаборніцтва, калгаснікі правяраюць гатоўнасць да сяўбы на ўсіх звеннях работы. Яшчэ раз правяраецца насенне на ўсхожасць, выбракоўваецца на абмен некандыцыйнае зерне. У калгасе «Комуна» да гною, які вывозяць на поле, дамешваецца торф. Яго нарыхтавана больш 200 тон.

Рад калгасаў, закончыўшы рамонт свайго інвентара, дапамагае суседзям. Сельгасарцель імені Сталіна, напрыклад, дапамагае калгасам «Ударнік імені 1 Мая» і «Юны комунар».

Баявыя справы беларускіх партызан

Партызаны атрада тав. М. (**Баранавіцкая** вобласць) 2 красавіка нечакана напалі на варожае логава. У выніку двухгадзіннага бою яны разграмілі нямецкі батальён. Вораг страціў толькі забітымі да 100 салдат і афіцэраў, сярод якіх камандзір палка войск СС капітан Бідік. Узята ў палон 112 нямецкіх салдат.

Народныя мсціўцы разграмілі памяшканне штаба палка і штаба батальёна, спалілі нямецкія казармы, харчовы і рэчавы склады. Партызанам дасталіся трафеі, сярод якіх 14 кулямётаў, 48 вінтовак, 30 аўтаматаў, многа боепрыпасаў.

* * *

Партызаны таварыша В., якія дзейнічаюць у **Магілёўскай** вобласці, у ноч з 26 на 27 сакавіка разбілі два ўмацаваныя гарнізоны нямецкіх ахоўных войск прыцёгніка на шасе Магілёў—Бабруйск. Народныя мсціўцы разбурылі 8 дзотаў, разбілі зянітную ўстаноўку і знішчылі да 4 кіламетраў сувязі.

* * *

Партызанскія атрады таварыша М., якія дзейнічаюць у **Мінскай** вобласці, у сакавіку зрабілі 7 нападаў на варожыя гарнізоны. Дывярсійныя групы за гэты час падарвалі 64 эшалоны ворага. Разбіта 56 паравозаў, 83 вагоны з жывой сілай, 103 платформы і 185 вагонаў з тэхнікай. Апрача таго разбіта і пашкоджана 273 аўтамашыны, 7 бронемашын, 6 танкаў, адзін самалёт і 34 паравозы. Пры крушэннях, а таксама ў адкрытых баях і з засад забіта да 2 тысяч і паранена больш 1.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

У вызваленых раёнах рэспублікі

Лёзна. 123 старшыні калгасаў Віцебскай вобласці навучаліся на спецыяльных курсах. Цяпер гэтыя курсы заканчваюць яшчэ 131 старшыня.

* * *

Краснаполле. На 107 процантаў выканаў квартальны план лесанарыхтовак калгас «Чырвоная ферма». Увесь нарыхтаваны лес вывезены на прыстанцыйныя пункты.

* * *

Касцюковічы. 48 трактараў, накіраваныя ў парадку брацкай дапамогі, прыбылі з усходніх абласцей Саюза ў МТС раёна.

* * *

Гомель. 2.610 чалавек навучаюцца ў 87 гуртках па падрыхтоўцы да здачы норм комплекса «Гатоў да санітарнай абароны». Гурткі арганізаваны абласным камітэтам таварыства Чырвонага Крыжа. Апрача таго, да здачы норм рыхтуецца 2.300 вучняў.

* * *

Гомель. 70 тысяч рублёў сабрана ў фонд абароны Радзімы пярвічнымі арганізацыямі Таварыства Чырвонага Крыжа Гомельскага сельскага раёна.

* * *

Крычаў. 100 пудоў масла і звыш 400 пудоў тварагу выпусцілі з моманту свайго аднаўлення маслазаводы і сепаратарныя пункты вызваленых раёнаў Магілёўскай вобласці. (БЕЛТА).

Вечар беларускай літаратуры ў франтавікоў

На-днях у Н-скім злучэнні Двойчы Чырвонасцяжнай Чырвонай Арміі з вялікім поспехам прайшоў вечар беларускай літаратуры, арганізаваны рэдакцыяй чырвонаармейскай газеты «За Радзіму».

З кароткім, але змястоўным дакладам аб беларускай літаратуры выступіў гвардыі падпалкоўнік Стручкоў. Ён адзначыў, што беларускія паэты і пісьменнікі заўсёды падзялялі гора і радасць свайго народа, адлюстроўвалі ў сваіх творах яго думы і мары. У дні Айчыннай вайны яны клічуць народ на рашучую барацьбу супроць німецка-фашысцкіх прыгнятальнікаў, славяць геразім і мужнасць совецкіх воінаў—франтавікоў і партызан.

Пасля даклада супрацоўнікі чырвонаармейскай газеты «За Радзіму» выступілі з чыткай твораў беларускіх паэтаў. Вершы Янкі Купалы, П. Глебкі, П. Броўкі прачыталі капітан адміністрацыйнай службы М. Гольдберг. Маёр Суліміцк і маёр Ільюшэнка пазнаёмілі франтавікоў з творамі Ф. Багушэвіча, М. Багдановіча, Я. Коласа, А. Куляшова.

Беларускі паэт Кастусь Кірэенка прачытаў урывак са сваёй паэмы «Угра» і вершы М. Танка.

Вечар праходзіў у вызваленай беларускай вёсцы. Яго ўдзельнікамі былі байцы і афіцэры падраздзяленняў, якія громяць ворага на беларускай зямлі.

Т. СЯМЁНАЎ.

Дзіцячыя дамы

МОЗЫР, 13 красавіка. (БЕЛТА). У горадзе адкрыўся дзіцячы дом. У ім будзе выхоўвацца 300 дзяцей, большасць якіх—сіроты, бацькі якіх загінулі ад рук фашысцкіх забойцаў. Грамадскія арганізацыі сабралі для выхаваццаў адзенне, бялізну, абутак, пасуду.

10 красавіка адкрыты дзіцячыя дамы ў Калінкавіцкім, Нараўлянскім і Камарынскім раёнах. У бліжэйшыя дні адкрыюцца дамы ў Васілевічах, Хойніках, Юр'евічах і Брагіне. У кожным з іх будзе выхоўвацца ад 100 да 200 дзяцей.

Міжнародная інфармацыя

Дзеянні авіяцыі саюзнікаў

ЛОНДАН, 14 красавіка. (ТАСС). Як афіцыйна паведамляецца, учора ўдзень звыш 1.100 амерыканскіх цяжкіх бамбардыроўшчыкаў, якія суправаджаліся вельмі вялікімі злучэннямі знішчальнікаў, зрабілі налёты на авіяцыйныя заводы ў Аухсбургу і Оберпфафенгофене, на базу германскай авіяцыі ў Лехфельдзе і шарыкападшыпнікавы завод у Швейнфурце. У паветраных баях збіт 51 варожы самалёт. Многа варожых машын было знішчана на зямлі. У час гэтых аперацый саюзнікі страцілі 44 самалёты.

У той-жа дзень цяжкая бамбардыровачная авіяцыя саюзнікаў, якая базіруецца на Італію, зрабіла налёт на Д'ер, размешчаны ў 110 кіламетрах на паўночны захад ад Будапешта, і на варожы аэрадром у 10 мілях на паўднёвы ўсход ад сталіцы Венгрыі.

Адно са злучэнняў „Лятаючых крэпасцей" бамбіла сартыровачную станцыю Брод у Югаславіі.

У ноч на 14 красавіка злучэнні самалётаў «Маскіто» зрабілі налёт на варожыя аб'екты ў Берліне і Заходняй Германіі.

РУМЫНСКІЯ ПАСЛУГАЧЫ ГІТЛЕРА АХОПЛЕНЫ ПАНІКАЙ

СТАМБУЛ, 13 красавіка. (ТАСС). Турэцкая газета «Тан» змяшчае карэспандэнцыю з Бухарэста, у якой гаворыцца: «Хваляванні і непакой у Румыніі дасягнулі крайніх межаў. Краіна ахоплена панікай». На-днях у бухарэсцкіх газетах быў апублікаваны зварот улад да насельніцтва румынскай сталіцы, у якім прапанавалася «прыняць захады да захавання сваёй маёмасці і вывезці самае каштоўнае сваякам ці знаёмым у менш небяспечныя раёны». Улады папярэдзілі аб тым, што ўсё гэта павінна рабіцца «без панікі і спакойна». Аднак службовыя асобы пачалі не толькі ліхаманкава перапраўляць сваю маёмасць, але і самі пакідаюць Бухарэст. За апошнія дні з румынскай сталіцы уцякла вялікая колькасць чыноўнікаў. У сувязі з гэтым урад Антанеску выдаў новы загад, у якім пагражае службовым асобам, якія «самавольна пакідаюць горад», арыштам і рэпрэсіямі.

У горадзе не спыняюцца арышты «ненадзейных асоб».

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 14 красавіка. (ТАСС). Як афіцыйна паведамляецца, на ўсіх фронтах дзейнічалі патрулі. Авіяцыя саюзнікаў працягвала свае налёты на варожыя ваенныя аб'екты ў Італіі і на ўзбярэжжы Югаславіі. У паветраных баях знішчана 56 самалётаў праціўніка. Саюзнікі страцілі 19 машын.

ЗАЯВА КАРАЛЯ ВІКТАРА-ЭМАНУІЛА АБ ПРЫЗНАЧЭННІ ПРЫНЦА УМБЕРТО ПРАВІЦЕЛЕМ ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 12 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, кароль Віктар-Эмануіл у звароце па радыё да італьянскага народа заявіў: «Ажыццяўляючы сваю прапанову саюзным уладам і майму ўраду, я рашыў адысці ад грамадскіх спраў і прызначыць майго сына прынца п'емонцкага (прынца Умберто) правіцелем каралеўства. Гэта прызначэнне ўвойдзе ў сілу пасля афіцыйнай перадачы ўлады ў дзень, калі саюзныя войскі ўступяць у Рым. Гэта рашэнне, якое, як я цвёрда ўпэўнены, садзейнічае нацыянальнаму адзінству, з'яўляецца канчатковым і беспаваротным».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.